

Uudet suojelukeinot metsien suojelussa – ekologiset vaikutukset

Mikko Mönkkönen, Bio- ja ympäristötieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto,
Mikko.Monkkonen@byti.jyu.fi
Pasi Reunanen, Biologian laitos, Oulun yliopisto

Uudet keinot ovat metsäomistajien vapaaehtoisuuteen perustuvia menetelmiä metsien suojelussa. Näiden keinojen ekologiset vaikutukset verrattuna perinteiseen luonnonsuojeluohjelmaan perustuvaan suojeluun ovat monen erilaisen tekijän summa. Ensinnäkin vaikutukset riippuvat siitä, kuinka laajaan suojeluohjelmaan uusien keinojen avulla päästään. Tutkimus on osoittanut, että metsänomistajien halukkuus osallistua vapaaehtoisuuteen perustuvaan suojeluun, josta maksetaan korvaus, on suurta. Vapaaehtoisen suojelun laajuutta rajoittaakin todennäköisemmin valtion suojeluun käyttämä rahoitus kuin metsänomistajien halukkuus. Uusien keinojen laajuutta voi rajoittaa myös ekologisesti riittävän korkealaatuisten kohteiden esiintyminen. Satakunnan luonnonarvokaupan (LAK) kokeiluhankkeessa on kuitenkin onnistuttu hankkimaan suojeluun piiriin keskimääräisiä satakuntalaisia talousmetsiä arvokkaampia alueita. Puhtaasti metsänomistajalähtöinen LAK ei mahdollista kovin kattavaa alueellista suunnittelua, mikä olisi suojelun vaikuttavuuden kannalta kuitenkin tärkeää. Siksi eri uusia keinoja voitaisiinkin toteuttaa rinnakkain, jolloin esimerkiksi tarjouskilpailun kautta voitaisiin paikata LAKan kautta syntyneen verkoston puutteita. Vapaaehtoinen suojelu tapahtuu usein määräaikaisin sopimuksin. Määräaikaisuuden tuloksena voi syntyä alati sijainniltaan ja laadultaan vaihteleva verkosto, joka ei pysty säilyttämään niitä ekologia arvoja, joita varten suojelua on tehty. Määräaikaisuuden tuottamaa epävarmuutta voidaan vähentää esimerkiksi pyrkimällä pidempiin sopimuksiin erityisen arvokkaiden kohteiden osalta. Toisaalta määräaikaisuus tarjoaa joustavuutta suojelun toteuttamiseen ja vaihtuviin haasteisiin vastaamiseen. Uusien keinojen vaikutukset riippuvat myös siitä, kuinka nopeasti suojelua näillä keinoilla voidaan edistää. Luonnonsuojeluohjelmaan perustuvaan suojeluun verrattuna uusien keinojen avulla suojelualueverkoston laajentaminen onnistuu nopeammin, mutta toisaalta määräaikaisin sopimuksin ei suojeluverkostoa voida laajentaa kovin suureksi kasvattamatta huomattavasti suojeluun vuosittain käytettävää rahoitusta. Ennallistaminen ja metsien luonnonhoito voivat nopeuttaa ja parantaa uusien keinojen kautta syntyvän verkoston toivottuja ekologistia vaikutuksia. Suojelualueverkoston ekologinen vaikuttavuus syntyy luonnonsuojeluohjelman mukaisen suojelun, uusien keinojen ja talousmetsien luonnonhoidon yhteisvaikutuksena. Tutkimus ei vielä anna vastausta siihen, millainen yhdistelmä eri keinoja olisi ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti optimaalinen.

Ecological efficiency of forest protection with voluntary contracts with forest owners

Mikko Mönkkönen, Department of Biological and Environmental Sciences, University of Jyväskylä, Mikko.Monkkonen@byti.jyu.fi

Pasi Reunanen, Department of Biology, University of Oulu

The ecological efficiency of forest protection based on voluntary contracts with forest owners compared with the traditional land purchasing for conservation purposes depends on several factors. First, because habitat loss is the main reason for species endangerment, the total extent of the protected areas network is an important factor. According to several surveys the willingness of forest owners to set aside their forests for conservation purposes is large, if their ownership remains and they get compensation for conservation. Therefore, the budget constraint is more likely to put upper limit to conservation than forest owners' willingness. The extent may also be constrained by the lack of forests that contain ecological values worth protecting. Trading in natural values (TNV) in Satakunta pilot project has nevertheless achieved in protecting sites that are more ecologically valuable than typical mature forest stand in the region. Secondly, in TNV incentive for conservation comes from the forest owner, and the conservation planner has little tools to make landscape or regional scale planning, even though spatially implicit planning would be more effective. Therefore, additional tools such as competitive bidding are needed to assist larger scale management planning. Third, voluntary based forest protection is largely based on short temporary contracts. This may result in spatially dynamic and qualitatively varying network that is not capable of maintaining the targeted ecological values. This uncertainty can be controlled for by varying the length of contracts so that the most ecologically valuable sites be protected with permanent or very long contracts. On the other hand, non-permanent contracts provide flexibility to redirect conservation efforts if necessary. Fourth, ecological efficiency depends on the rate that new areas can be protected. Compared with land purchasing, voluntary based methods result in relatively fast increase in the area of protection, because in the short run purchasing is more expensive than temporary contracts. However, protection with temporary contracts soon reaches a ceiling after which the network cannot be augmented anymore without considerably increasing funds permissible to conservation because temporary contracts need to be renewed causing a permanent expenditure. Restoration and active management to increase ecological values in forests considerably hasten and improve the ecological effects of the network that was created by voluntary based methods. The ecological efficiency of the conservation network is a sum of effects from traditional permanent protected area network, voluntary based conservation and ecologically sustainable management of production forests. We do not yet know, what the most optimal combination of these tools is considering ecological and socio-economic aspects.